

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

100 שנים לייסוד 'הדף היומי'

MEDISON

מדינת ישראל
משרד החינוך

מזן התלמוד

סדר נזיקין, מסכת בבא מציעא דף ל"ה

ההוא גברא דאפקיד כיפי גביה חבריה. אמר ליה: הב לי כיפי!
אמר ליה: לא ידענא היכא אותבינהו. אתא לקמיה דרב נחמן,
אמר ליה: כל לא ידענא פשיעותא היא, זיל שליב. לא שליב,
אול רב נחמן אנביה לאפדניה מיניה.

כיפי - תכשיטים

לא ידענא - איני יודע

אפדניה - אפיריון (מין אוהל)

הסברי: אדם אחד הפקיד תכשיטים אצל חברו, וכאשר ביקש אותם בחזרה אמר השומר שאינו זוכר היכן שם אותם. הלכו לרב נחמן, והוא פסק שמדובר בפשיעה, כלומר רשלנות, ועל השומר לשלם. לא שילם השומר, לכן גבה ממנו רב נחמן את האפיריון שלו כתשלום.

MEDISON AID

מערך לוגיסטי התנדבותי
תמיכה בכוחות הבטחון ובמערך האזרחי

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי המנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל.

זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ישראל י"ם:	ניו יורק:
כניסת שבת: 18:26	כניסת שבת: 19:06
יציאת שבת: 19:39	יציאת שבת: 20:08
ישראל ת"א:	גרמניה:
כניסת שבת: 18:42	כניסת שבת: 19:21
יציאת שבת: 19:41	יציאת שבת: 20:42

סדר נזיקין | מסכת בבא מציעא דפים ל"ב-ל"ח

פרשת שמעוני | כ"א-כ"ז באדר ב' תשפ"ד (31 למרץ - 6 לאפריל 2024)

דף ל"ב: פְּרִיקָה וטְעִינָה

בדף זה עוסק התלמוד במצות פְּרִיקָה וטְעִינָה. מהי מצות פְּרִיקָה? לְמַשֵּׁל, אָדָם רוֹאֵה בְּדֶרֶךְ חֲמוֹר רוֹבֵץ תַּחַת מִשְׂאוֹ, עָלָיו לְסַיֵּעַ לְבַעַל הַחֲמוֹר לְפָרוֹק אֶת הַמִּשְׂאָה מֵעַל חֲמוֹרוֹ. מִצְוַת טְעִינָה הִיא עֲזָרָה לְאָדָם הַרוֹצֵה

לְהַעֲמִים מִשְׂאָה עַל בְּהֵמָתוֹ וְעָלָיו לְסַיֵּעַ בְּיָדוֹ. אִם אָדָם הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ וּלְפָנָיו שְׁנֵי חֲמוֹרִים, שֶׁבְּאֶחָד מֵהֶם צָרִיךְ לְקַיֵּם מִצְוַת פְּרִיקָה וּבִשְׁנֵי צָרִיךְ לְקַיֵּם מִצְוַת טְעִינָה, מִצְוָה עָלָיו לְסַיֵּעַ תַּחֲלִילָה לְפָרוֹק אֶת הַחֲמוֹר הַרוֹבֵץ תַּחַת מִשְׂאוֹ, שֶׁהָרִי הוּא מִצְטָעֵר מִן הַמִּשְׂאָה הַכֶּבֶד שֶׁעָלָיו, וּמִפְּנֵי צַעַר בְּעַלֵּי חַיִּים עָלָיו לְהַקְדִּים וּלְפָרוֹק מִמֶּנּוּ אֶת הַמִּשְׂאָה. בְּקִשְׁרָה לְכָר לּוֹמְדִים בְּתַלְמוּד חִידוּשׁ גְּדוֹל: אָדָם שֶׁרוֹאֵה אֶת הַשּׂוֹנֵא שֶׁלּוֹ מוֹתְקֶשֶׁה בְּהַטְעַנַּת מִשְׂאָה עַל חֲמוֹר וּמִצַּד שְׁנֵי הוּא רוֹאֵה גַם אֶת אוֹהֲבוֹ כְּשֶׁחֲמוֹרוֹ קוֹרֵס תַּחַת מִשְׂאוֹ, עָלָיו לְסַיֵּעַ תַּחֲלִילָה לְשׂוֹנְאוֹ, לְמֵרֹת שֶׁהַמְדוּבָר בְּמִצְוַת טְעִינָה בְּלִבְדּוֹ. וְזֹאת לְמָה? כְּדֵי לְהַכְנִיעַ אֶת יִצְרוֹ הַרַע בְּכָר שֶׁיִּסְיֵעַ לְשׂוֹנְאוֹ

דף ל"ג: אֲבִדַת אֲבִיו

הַמִּשְׁנָה בְּדָף זֶה עוֹסֶקֶת בְּאָדָם שֶׁמִּצָּא בֵּבֶת אַחַת אֲבֹדוֹת שֶׁל אֲנָשִׁים שׁוֹנִים, וְהִיא קוֹבַעַת בְּאִיזוֹ אֲבִדָה יִטְפַּל בְּתַחֲלִילָה. אִם אָדָם מוּצָא שְׁתֵּי אֲבֹדוֹת, אַחַת שֶׁל אָדָם רִגִיל וְאַחֶרֶת שֶׁל אֲבִיו - עָלָיו לְעֹסֹק תַּחֲלִילָה בְּאֲבִדַת אֲבִיו מִפְּנֵי שֶׁעָלָיו לְכַבֵּד אֶת אֲבִיו. הָעֵרֶךְ שֶׁל כִּיבוֹד הוֹרִים הוּא עֵרֶךְ עָלִיוֹן וְחָשׁוּב, וְהוּא בָּא לִידֵי בִיטוּי בְּמִצְוֹת שׁוֹנוֹת, וְגַם בְּמִצְוַת הַשְּׁבֵת אֲבִדָה, שָׂאֵם אָדָם מִצָּא שְׁתֵּי אֲבֹדוֹת וְאַחַת מֵהֶן הִיא שֶׁל אֲבִיו, הָרִי שֶׁהִטְפִּיל בְּהַשְּׁבֵת הָאֲבִדָה לְאֲבִיו קוֹדֶמֶת לְקִיּוּם הַמִּצְוָה לְגַבֵּי אֲנָשִׁים נוֹסְפִים.

דף ל"ד: הַקְנָן שִׁחּוֹל לְאַחַר זְמַן

אָדָם שֶׁרוֹצֵה לְקַנּוֹת חֶפֶץ מִסּוּיָם צָרִיךְ לְעֲשׂוֹת מַעֲשֵׂה הַקְנָן. לְמַשֵּׁל, אֶפְשָׁר לְקַנּוֹת כִּיסָא עַל יְדֵי שֶׁהַקּוֹנֵה מִגְבִּיָה אוֹתוֹ וְכָר הַכִּיסָא עוֹבֵר מִן הַמּוֹכֵר אֶל הַקּוֹנֵה. אַחַת הַדְּרָכִים לְקַנּוֹת בְּהֵמָה הִיא עַל יְדֵי מִשְׁכָּתָהּ, כְּגוֹן: לְמַשׁוֹךְ בְּרָסָן שֶׁלָּהּ וְעַל יְדֵי כָר לְהִזְיָה מִמְקוֹמָה. אוֹלָם אִין דֵּי בְּכָר שֶׁהַמּוֹכֵר וְהַקּוֹנֵה מִסְכָּמִים בֵּינֵיהֶם בְּפִיָּהֶם שֶׁהֵם רוֹצִים לְעֲשׂוֹת אֶת הַקְנָן. כָּל עוֹד לֹא נַעֲרָה מַעֲשֵׂה הַקְנָן, הַחֶפֶץ אִינוֹ קָנִי. אָדָם אֶחָד בִּיקֵשׁ לְעָרוֹךְ קְנָן בְּצוּרָה יוֹצֵאת דּוֹפָן: הִיָּה לוֹ מִשְׁחָק פְּאֻל, אוֹתוֹ הוּא בִּיקֵשׁ לְמַכּוֹר. כְּאֶשֶׁר בָּא קוֹנֵה לְקַנּוֹת אֶת הַפְּאֻל אִמֵּר לוֹ הַמּוֹכֵר: אֲנִי אוֹמְנָם רוֹצֵה לְמַכּוֹר אֶת הַמִּשְׁחָק אֲבָל רַק בְּעוֹד שְׁבוּעָה, כִּי בְּשִׁבְעָה הַקְרֹב אֲנִי עֹדֵן רוֹצֵה לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בוֹ. מָה עוֹשִׂים בְּמִצְבָּר כָּזֶה? הָאֵם צָרִיךְ לְהַמְתִּין עִם הַקְנָן עַד שֶׁיִּחְלוֹף הַשְּׁבוּעָה? בְּדָף זֶה בְּתַלְמוּד לּוֹמְדִים כִּי אִין צוּרָה בְּכָר. אֶפְשָׁר לְעֲשׂוֹת הַיּוֹם מַעֲשֵׂה הַקְנָן וְלוֹמַר: "אֲנִי קוֹבְעִים שֶׁהַקְנָן יִחּוֹל עוֹד שְׁבוּעָה".

דף ל"ה: "הַמְּפָקִיד", וְ"שׁוֹמֵר פִּיקְדוֹן"

הַפֶּרֶק שְׂאוֹתוֹ אֵנוּ לּוֹמְדִים נִקְרָא פֶּרֶק "הַמְּפָקִיד". הַמְּפָקִיד הוּא אָדָם הַמְּפָקִיד חֶפֶץ אֲצֵל חֲבֵרוֹ כְּדֵי שֶׁחֲבֵרוֹ יִשְׁמֹר עָלָיו. בְּעַל הַחֶפֶץ מְכוֹנֵה בְּתַלְמוּד "הַמְּפָקִיד", וְחֲבֵרוֹ שֶׁקִּיבַל אֶת הַחֶפֶץ לְשִׁמְרָה מְכוֹנֵה "שׁוֹמֵר", אוּ "שׁוֹמֵר פִּיקְדוֹן". מִי שֶׁקִּיבַל עַל עַצְמוֹ לְשִׁמּוֹר עַל חֶפֶץ, חַיֵּב לְשִׁמּוֹר עָלָיו וְאֵם הוּא פֹּשֵׁעַ וְלֹא שֹׁמֵר עָלָיו, הוּא חַיֵּב לְשַׁלֵּם אֶת דְּמָיו לְבַעַל הַחֶפֶץ. יִשְׁנָם סוּגִים

דבר תורה

מדוע מכל החיות הטמאות קיבל דווקא החזיר את הסטראוטיפ של ה"חיה טמאה ביותר"? מדוע דווקא הוא נתפס בעיני כל כשיאה של הטמאה? ידוע, שבחיות הטהורות ישנם שלושה סימני טהרה - מפרסה פרסה, שוסעת שסע ומעלה גרה. שניים מהסימנים הללו הם חיצוניים ונראים לעין, ורק העלאת גרה היא דבר פנימי שלא ניתן להבחין בו מבחוץ.

החזיר מבחינה חיצונית נראה כטהור - הוא שוסע שסע ומפרס פרסה, אך בתוכו פנימה מתחבאת טמאותו, שכן אינו מעלה גרה.

חז"ל ראו במציאות זו סמל לצביעות, ולזהירות הנדרשת מדברים שנראים מבחוץ כשרים, אך בתוכם פנימה טמאים הם. החזיר "פושט טלפיו ואומר ראו כי טהור אני", ובכך מנסה לקבץ סביבו את התמימים ואת אלו שלא מבחינים בטומאתו. דווקא בשל כך הסכנה ממנו היא הגדולה ביותר, וזאת אחת הסיבות בגללה הוא הפך לסמלה של הטמאה.

אלא בדרוזה. אמר רב לנשים אך למשפחת מט אביהם תהינה הותר שבת בנימין לבוא אל נשבע במצפה לאמר סדר ניקין | מסכת בבא מציעא דף ל"ה - ל"ח

שונים של שומרים, אָחַד מֵהֶם הוּא "שׁוֹמֵר חִיָּנִים". שׁוֹמֵר חִיָּנִים הוּא שׁוֹמֵר שֶׁהַסִּקָּים לְשׁוֹמֵר עַל הַחֹפֶץ בְּלֹא לְקַבֵּל עַל כֶּף תְּמוּרָה מֵהַמִּפְקֵיד. שׁוֹמֵר חִיָּנִים אֵינוֹ חַיֵּב לְשַׁלֵּם לַמִּפְקֵיד אִם הַחֹפֶץ נִגְנַב, אֲבָד, אוֹ נִזְוַק, אֲלֵא אִם כֵּן הוּא פֹשֵׁעַ בְּשִׁמְרָה.

דף ל"ו: "שבועת הפיקדון"

אם השומר אומר למפקיד: "שמרתי היטב על החפץ, אך בחשכת הלילה הגיעו גנבים ונגנבו אותו. אני מצטער, ישנתי חזק ולא שמעתי אותם בכלל, ואני פטור מלשלם לך עליו מפני ששומר חינם אינו חייב אלא אם כן הוא פושע". אכן השומר פטור מתשלום, אך התורה קובעת שעליו להישבע בבית דין שטענתו אמת. שבועה זו מכונה "שבועת הפיקדון". אם השומר פושע ונגנב את החפץ לעצמו, ובכל זאת הוא נשבע לשקר, כאשר הוא מבקש לחזור בתשובה עליו להחזיר מיד את החפץ למפקיד, ובנוסף לכהן התורה קובעת לו סדר כפירה: **א. לשלם למפקיד תוספת של חמישית מערך החפץ. ב. להביא קורבן אשם לכפרה על שנשבע שבועת שקר.**

דף ל"ז: מחלוקת על גובה הפיקדון

ראובן התגורר בעירה רחוקה ליד הגבול, כאשר באחד הימים הדהדו יריות ברחבי העירה. ראובן התחבא מיד בחדר הביטחון שבביתו, ומחריץ צר שבחלון הוא ראה שני אנשים רצים, כל אחד אחז בידו שק. להפתעתו המוחלטת שני האנשים נכנסו לביתו, והתחננו בפניו: "אנא שמור על השקים עבורנו, יש בהם זהב וגבבים רודפים אחרינו". ראובן הסכים, והשנים ברחו מיד אל תוך היער. הגנבים איבדו את עקבותיהם של בעלי השקים והשלוה והשקט שבו לשורר בעירה. כעבור ימים אחדים הופיעו שני בעלי השקים בביתו של ראובן, הם הודו לו מקרב לב על שעזר להם, וכאשר הוא הניח בפניהם את השקים פרח ויכוח עז בין בעלי השקים. התברר שבשק אחד היה קילו זהב ובשק אחר היו שני קילו זהב, וכל אחד מהם טען: השק הגדול - שליו מה על ראובן לעשות? בדף זה לומדים כי עליו לתת רק קילו זהב לכל אחד מהם, שהרי שניהם מסכימים שבודאי מגיע לכל אחד מהם קילו זהב. את הקילו השלישי, שעליו הם מתווכחים, הוא ישאיר ברשותו עד שיבוא אליהו הנביא ויכריע מי מהם צודק.

דף ל"ח: אחריות השומר על פירות חברו

בדפים אלו בתלמוד לומדים על פעולות שונות שהשומר חייב לעשות כדי למנוע הפסד מהמפקיד. למשל, אדם שקיבל על עצמו לשמור על פירות של חברו. לאחר זמן-מה הבחין שומר הפיקדון שמצב הפירות אינו משביע רצון. התברר שהפירות התחילו להיות רכים ואם ישאירם כמות שהם, הם יתחילו להרקב והמפקיד יפסיד את הפירות. השומר ניסה לאתר את המפקיד כדי לשאול אותו מה לעשות, אך הוא לא הצליח למצוא אותו. התברר שהמפקיד נסע לארץ רחוקה. מה על השומר לעשות עם הפירות? חכמים אומרים שהשומר צריך לפנות לבית הדין ולספר להם את המעשה, ותחת פיקוחם של בית הדין הוא ימכור את הפירות וישמור את הכסף עבור המפקיד.

חידה!

לפניכם שלוש מילים לא קשורות לכאורה, אולם יש מילה משותפת הקשורה לשלושתן. גלו מה:

נשק
טענות
משא

המילה המשותפת:

תשובה: לוח (לוחם)

שאלות השבוע

1. מתי צריך לעזור לשונא לפני שעוזרים לאוהב?
2. באיזה מקרה שומר חייב לשלם?
3. מתי נשבעים שבועת הפיקדון?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העלון עליו אתם עונים.* בפיקוח רואה חשבון

